

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem JUDr. Petrem Poláchem ve věci

žalobce: **M. S. B.**,
st. přísl. X,
zastoupený Mgr. et Mgr. Markem Čechovským, Ph.D.,
advokátem se sídlem Opletalova 25, 110 00 Praha

proti
žalovanému: **Ministerstvo vnitra**,
se sídlem Nad Štolou 3, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí ze dne 5. 4. 2023, č. j. OAM-1088/ZA-ZA11-ZA17-R2-2018,

takto:

- I. Žaloba se **zamítá**.
- II. Žalobce **nemá** právo na náhradu nákladu řízení.
- III. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

1. Žalobce se včas podanou žalobou domáhal zrušení v záhlaví označeného rozhodnutí žalovaného (dále též „napadené rozhodnutí“), jímž žalovaný rozhodl tak, že se žalobci mezinárodní ochrana podle ustanovení § 12, § 13, § 14 a § 14b zákona

č. 325/1999 Sb., o azylu (ve znění účinném do 30. 6. 2023) (dále jen „zákon o azylu“), neuděluje.

2. Z napadeného rozhodnutí vyplývá, že žalobce podal dne 18. 12. 2018 žádost o udělení mezinárodní ochrany v České republice (dále též „ČR“). Z údajů poskytnutých k žádosti a pohovoru ze dne 28. 12. 2018 a doplňujícího pohovoru ze dne 11. 4. 2019 vyplývají následující skutečnosti.
3. Žalobce se narodil ve městě X, v okrese X na území Turecké republiky. Cestovní doklad nemá, sebral mu jej převaděč dne 5. 8. 2018 po příjezdu do České republiky. Je Kurd, domluví se turecky, kurdsky a jazykem zaza. Nemá žádné náboženské vyznání. Do roku 2013 byl členem komunistické strany, kterou opustil po změně názorů na situaci v Turecku, po roce 2013 byl sympatizantem strany HDP. Je svobodný a bezdětný. Naposledy žil v kraji X, v průběhu svého života dále pracoval v Y. a studoval v X. Z Turecka vycestoval leteckou linkou Istanbul – Praha, do Prahy přiletěl 5. 8. 2018. Vyřízení víza a vycestování z Turecka bylo bezproblémové. Podruhé do České republiky docestoval ze Spolkové republiky Německo dne 18. 12. 2018, v Německu strávil pět měsíců. Do Německa směřoval, neboť věděl, že je to demokratická země a žije tam spousta jeho přátel a rodina jeho přítelkyně. K důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu sdělil, že v Turecku na něj byl vydán zatykač z politických důvodů. Neexistuje tam svoboda slova a stát vytváří nátlak na lidi, kteří se proti tomu postaví. Je proti tamnímu politickému zřízení, byl asi třikrát nebo čtyřikrát před soudem. Od roku 2011 studoval na univerzitě. V roce 2012 začal pracovat pro komunistickou stranu. V roce 2013 byl odsouzen k peněžitě pokutě za vyvěšování letáků, v roce 2016 dostal nepodmíněný trest za vyvěšování plakátů. Během let 2013 – 2015 se účastnil různých demonstrací, několikrát byl v davu, který byl rozeznán policií. Byla u něj provedena i domovní prohlídka, byl kontrolován při cestě z práce, kontrol od policie zažil mnoho. Policie také telefonovala rodičům žalobce a varovala je, aby jejich syn nechodil na demonstrace. V Yalova pracoval ve společnosti, kde pracovali převážně jen Turci, jako Kurd byl slovně napadán a urážen. V roce 2016 byl odsouzen k nepodmíněnému trestu celkem 3 roky a 9 měsíců za vystupování na sociálních sítích a za potyčku s ochrankou univerzity, neboť po škole vylepoval plakáty. K zahájení trestního řízení došlo po rvačce žalobce s ochrankou univerzity, kde žalobce rozvěšoval plakáty a hanopisy proti děkanovi. Nepodmíněný trest dostal také proto, že byl stále v podmínce za trest z roku 2013. Rozhodnutí ale stále není pravomocné, nyní jej řeší odvolací soud. Pro tento trest se žalobce bojí vrátit do vlasti. Byl členem skupiny Hendek Süreci, která bojuje proti státnímu zřízení. Pro stranu HDP žádnou činnost nedělal, pouze s ní sympatizoval. Byl fyzicky napaden při zadržení policií, která mu nabídla spolupráci, kterou ale odmítl. Mnohokrát také zažil to, že jej policie při kontrole na ulici slovně nebo fyzicky napadla. Články, které zveřejňoval na sociálních sítích, souvisely s oblastí Diyarbakir, občanskou revoltou, bojů s armádou, které tam probíhaly. Rovněž se jednalo o články o soužití Kurdů s většinovým obyvatelstvem. Žalobce dále uvedl, že nevykonal povinnou vojenskou službu, protože měl vyřízeny zákonné odklady pro studium. Když mu odklad vypršel, rozhodl se jako Kurd do armády nenastoupit.
4. Rozhodnutím ze dne 8. 7. 2019, č. j. OAM-1088/ZA-ZA11-ZA17-2018 nebyla žalobci mezinárodní ochrana udělena. Proti tomuto rozhodnutí žalobce podal žalobu ke Krajskému soudu v Brně, který rozhodnutí zrušil rozsudkem č. j. 32 Az 35/2019 – 109 ze

dne 25. 11. 2021 a vrátil věc žalovanému k dalšímu řízení. Krajský soud žalovanému uložil, aby se zabýval situací žalobce v souvislosti s jeho trestním řízením vedeným v Turecku.

5. Dle žalovaného bylo v průběhu správního řízení objasněno, že tvrzeným důvodem žádosti o udělení mezinárodní ochrany je snaha žalobce vyhnout se nepodmíněnému trestu odnětí svobody.
6. Žalovaný při posouzení žádosti žalobce vycházel především z jeho výpovědí, jím doložených materiálů a z informací, které shromáždil v průběhu správního řízení ohledně politické a bezpečnostní situace a stavu dodržování lidských práv v Turecku. Konkrétně vycházel z Informace OAMP, Turecko – Bezpečnostní a politická situace v zemi, červenec 2022 Informace MZV, Turecko – Turečtí občané kurdského původu, říjen 2022, Zprávy OECD, Turecko, ekonomická situace, září 2022, Informace OAMP, Turecko – situace ve vězeňství, květen 2022, Informace MZV ČR, č. j. 103966-6/2022-LPTP (státní zastupitelství), březen 2022, Informace, Justiční akademie Turecké republiky – Turecký soudní systém (struktura), březen 2022, Zprávy Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) – turecký policejní sbor, únor 2022, Zprávy ČTK, Češi zachraňují v Turecku, ze dne 10. 2. 2023, Zprávy ČTK, Týden po zemětřesení v Turecku našli v troskách živou ženu, ze dne 13. 2. 2023.
7. Žalovaný vyhodnotil příběh žalobce z hlediska možného pronásledování ve smyslu ustanovení § 12 písm. a) zákona o azylu tak, že žalobce neuvedl v průběhu řízení žádné skutečnosti, na základě nichž by bylo možno učinit závěr, že vyvíjel ve své vlasti činnost směřující k uplatňování politických práv a svobod, za kterou by byl azylově relevantním způsobem pronásledován. Žalovaný se přitom zaměřil na okolnosti, které vedly k zahájení trestního řízení proti žalobci v roce 2016 a následnému nepodmíněnému odsouzení k výkonu trestu odnětí svobody. Žalobce uvedl, že příčinou trestního řízení byla rvačka s ochrankou univerzity, kde žalobce rozvěšoval plakáty a hanopisy proti děkanovi. Žalobce tvrdil, že ochranka se na něj vrhla, protože je Kurd. Toto vyšetřování se pak mělo spojit se skutečností, že žalobce sdílel na internet v letech 2015 a 2016 články vztahující se k situaci v oblasti Diyarbakir. Články se týkaly turecko-kurdského soužití a boje proti tureckému státu. Žalobce si přitom byl vědom toho, že sdílením článků s takovým tématem může porušovat turecké zákony a dopouštět se trestného činu. Na dotaz žalovaného uvedl, že v Turecku se zákony vydávají jen tak a jsou od toho, aby se porušovaly. Žalovaný zvážil všechny skutečnosti a neshledal na trestním řízení nic vybočujícího, co by mělo zavdat podnět k tomu, aby byl žalobce nějak pronásledován nebo že je trestní řízení proti žalobci vedeno s nějakým skrytým záměrem. Žalobce byl zastoupen advokátem, mohl se odvolávat k vyšším instancím, nebyl po dobu řízení ve vazbě a mohl odcestovat z Turecka. Co se týče žalobcem sdílených článků na internetu, je z výpovědi žalobce patrné, že se dopouštěl trestného činu, jelikož se jednalo o nenávislná a bojůvkářská témata. Žalovaný shrnul, že všechny tresty, které žalobce v Turecku dostal, byly opřeny o porušování zákonů žalobcem a jednalo se o činy trestné i v ČR.
8. Žalovaný rovněž nedospěl k závěru, že by žalobce mohl ve vlasti pociťovat odůvodněnou obavu z pronásledování z důvodů uvedených v ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. Žalovaný se zabýval výkonem trestu odnětí svobody, který byl žalobci uložen a dospěl

k závěru, že jej nelze považovat za akt pronásledování. Žalobce má v Turecku vykonat trest odnětí svobody za konkrétně popsané trestné činy v délce necelých dvou let. Z informací o zemi původu vyplynulo, že turecké věznice trpí přeplněností, podmínky výkonu trestu jsou tvrdší, než ve více hospodářsky rozvinutých státech a kontrolní mechanismy. Nelze je považovat za zcela nezávislé, nelze však vystopovat, že by výkon trestu odnětí svobody byl nastaven diskriminačním způsobem či že by byl používán k pronásledování osob pro jejich politické, náboženské a další azylově relevantní důvody. Žalovaný se dále zabýval i žalobcem tvrzenou diskriminací občanů kurdského původu. Nelze hovořit o tom, že by Kurdové byli v Turecku vystaveni pronásledování či vážné újmě, byť toto etnikum není postaveno na roveň většinové etnické populaci Turecka. Dochází k národnostním rozepřím, jež se projevují na pracovním trhu nebo při výkonu občanských povinností, nejedná se však o programovou věc. Tyto jevy doprovázejí praktické soužití etnických menšin a většin. Žalovaný uzavřel, že Kurdové bez dalšího nečelí pronásledování ani hrozbě vážné újmy.

9. Žalobce dle žalovaného rovněž nesplňoval důvody k udělení azylu podle ustanovení § 13 zákona o azylu za účelem sloučení rodiny.
10. Při posouzení důvodů pro udělení humanitárního azylu ve smyslu ustanovení § 14 zákona o azylu vzal žalovaný v úvahu, že je žalobce dospělou, plně svéprávnou a praceschopnou osobou, která se dokáže postarat sama o sebe a vydělat si na své živobytí prací. Rovněž nepostupuje žádný typ speciální léčby, který by byl vázán na území ČR. Proto u žalobce neshledal zvláštního zřetele hodný důvod pro udělení humanitárního azylu.
11. K důvodům pro udělení doplňkové ochrany žalovaný uvedl, že nenalezl žádné skutečnosti, na základě nichž by žalobci mohla hrozit v případě návratu do vlasti vážná újma uložením nebo vykonáním trestu smrti, který je v Turecku zcela zrušen od roku 2004.
12. Žalovaný se dále zabýval otázkou, zda žalobci nehrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Ohledně kurdského etnika žalobce žalovaný konstatoval, že poměry mezi tureckými občany turecké a kurdské národnosti nejsou vyhroceny do roviny vážné újmy. V případě žalobce není ani důvod se domnívat, že by měl kvůli své národnosti vážné újmě čelit. Ani v rámci trestního řízení, kterému žalobce v zemi původu čelil, žalovaný neshledal nic, co by pro žalobce mělo představovat vážnou újmu. Žalovaný také vyhodnotil situaci žalobce stran jeho zadržení tureckou policií a povinnosti vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody v Turecku. V rámci turecké policie existuje množství nápravných nástrojů, kterých se lze dovolat, pokud by měl žalobce problémy s jejím chováním při vyšetřování. Ohledně podmínek výkonu trestu odnětí svobody pak žalovaný konstatoval, že podmínky jsou tvrdší než v zemích EU. Turecké vězeňství trpí přeplněností věznic, špatným chováním vězňů mezi sebou, a náprava špatných podmínek je dílem účinná a dílem nikoliv. S ohledem na trest uložený žalobci však lze předpokládat, že bude zařazen spíše do mírnějšího typu věznice a nic nenasvědčuje tomu, proč by mu měla hrozit vážná újma vykonáním trestu. Kurdové se mohou dostat při výkonu trestu do diskriminační situací, je však třeba využít dostupných vyšetřovacích mechanismů. Nelze přisuzovat vážnou újmu ve formě výkonu trestu odnětí svobody každému občanovi Turecka kurdské národnosti. Žalovaný se rovněž zabýval tím, že jihovýchod Turecka postihly dvě silné zemětřesení, které poničily několik měst v dané oblasti. Střední a západní Turecko nijak

silně zasaženo nebylo. Žalobce je mladý a praceschopný muž, který si může pro svůj další život zvolit oblast, která touto přírodní katastrofou zasažena nebyla. Zemětřesení je navíc přírodní katastrofou, která je nepředvídatelná a zasahuje různé oblasti světa. V daném případě žalovaný neshledal, že by návrat do vlasti měl pro žalobce představovat vážnou újmu. Turecký stát funguje a jak dokládají informace z veřejných zdrojů, dělá vše proto, aby nastalé situaci čelil. Ani tíživou ekonomickou situaci v Turecku nelze ve vztahu k žalobci považovat za vážnou újmu, neboť tíživé hospodářské podmínky spojené s inflací dopadají na všechny turecké občany.

13. Dále se žalovaný zabýval tím, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu. Z informačních zdrojů i ze zpravodajství je žalovanému známo, že v zemi původu žalobce neprobíhá ozbrojený konflikt ve smyslu § 14a odst. 2 písm. c) zákona o azylu. Naprostá většina území Turecka je bezpečnostně v pořádku. Na straně syrské hranice se Turecko snaží vytvořit nárazníkovou zónu, aby čelilo problémům stran občanské války, která probíhá v Sýrii. Jde ale jen o lokální a v současnosti o zakončený zdroj napětí.
14. Případné vycestování žalobce po posouzení informací o zemi původu a skutečnostech sdělených žalobcem není dle žalovaného ani v rozporu s mezinárodními závazky ČR.
15. Žalovaný proto dospěl k závěru, že žalobce nesplnil zákonné podmínky pro udělení doplňkové ochrany dle ustanovení § 14a zákona o azylu.
16. Žalovaný posléze neshledal, že by v ČR byla udělena doplňková ochrana některému z rodinných příslušníků žalobce, proto žalobci doplňkovou ochranu dle ustanovení § 14b zákona o azylu neudělil.
17. Z uvedených důvodů žalovaný neshledal důvody pro udělení mezinárodní ochrany v žádné z jejích forem, a proto žádost zamítl.

II. Žaloba

18. V žalobě žalobce uvedl, že napadené rozhodnutí trpí nepřezkoumatelností pro nedostatek důvodů, neboť žalovaný zcela nedostatečným způsobem posoudil důvody podání žádosti žalobce, a to jak jednotlivě, tak ve svém souhrnu. Důvodem žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany byly obavy z porušení jeho základních práv v souvislosti s jeho kurdskou národností a jeho politickými aktivitami. Žalobce pracoval pro tureckou komunistickou stranu a je na něj vydán zatykač z politických důvodů, za vylepování protirežimních plakátů. Taktéž se účastnil různých demonstrací, což doložil fotografiemi. V roce 2013 a 2016 byl odsouzen za vystupování na sociálních sítích a vylepování plakátů s politickou tematikou. Žalovaný bagatelizuje problémy, kterým Kurdi v Turecku čelí. Protiteroristické zákony jsou zneužívány proti Kurdům. Žalovaný pochybil, když řádně nezjistil skutkový stav a nepřihlédl ke všem skutkovým okolnostem.
19. Žalobce dále doplnil, že v jeho případě existuje vícero důvodů perzekuce žalobce ze strany tureckých orgánů, které tvoří celistvý azylový profil žalobce. Žalobce pochází z města Diyarbakir, což je město s největším procentuálním počtem kurdských obyvatel a je bedlivě sledováno tureckou vládou, která se cítí být ohrožena kurdskou identitou a jejich

snahami k prosazení práva na sebeurčení. Žalobce byl v průběhu svého dospělého života politicky aktivní, odmítl nastoupit na povinnou vojenskou službu pro nesouhlas s tureckým vládnoucím režimem. Žalobce byl pronásledován ze strany tureckých státních orgánů pro uplatňování svobody projevu, konkrétně v roce 2012 byl odsouzen za vyvěšování legitimních politických plakátů a následně v roce 2016 za identické jednání k nepodmíněnému trestu. Od téhož roku byl trestně stíhán kvůli příspěvkům na sociální síti Twitter a rovněž byl odsouzen k nepodmíněnému trestu odnětí svobody. V letech 2011 až 2016 čelil tlakům státních orgánů ve formě kontrol, výslechů a domovních prohlídek. Také je třeba vzít v potaz přírodní katastrofu z počátku roku 2023, kdy region jihovýchodního Turecka zasáhlo zemětřesení. Jako jedno z nejpostiženějších míst je zmiňováno právě město žalobce, Diyarbakir. Domov žalobce byl zničen a jeho rodina dosud neobdržela od státu hmotnou pomoc, a to právě z důvodu etnicity a politických aktivit žalobce. Diskriminace Kurdů při poskytování státní pomoci v souvislosti se zemětřesením byla objektivně zdokumentována a policejní složky zneužívají situace k uplatňování krutých postupů vůči Kurdům.

20. Podle názoru žalobce se žalovaný neřídil právním názorem Krajského soudu v Brně vysloveným v rozsudku ze dne 25. 11. 2021, č. j. 32 Az 35/2019 – 109, přičemž právní názor soudu reflektoval pouze formalisticky. Co se týče skutkových zjištění, žalovaný významnou část spisového materiálu přešel, aniž by se k ní vyjádřil či ji zohlednil. Některé listiny zůstaly nepřeloženy, ačkoliv byly žalobcem poskytnuty již v návaznosti na první pohovor. Žalovaný po vydání zrušujícího rozsudku nedoplnil spisový materiál o aktuální konkrétní informace, doplnil jej pouze o obecné informace. Žalovaný vychází ze skutečností, které nemají žádnou oporu ve spisu, v několika případech se dokonce dostává do rozporu se správním spisem.
21. Při zhodnocení tureckého rozsudku se žalovaný nekriticky postavil na stranu tureckých soudů a přejal jejich argumentaci. To ale žalovaný dělat nesmí, zvláště pokud jde o zemi s profilem jako je Turecko. Žalovaný přejal závěr, že žalobce se dopustil daných skutků, bez bližšího odůvodnění. Soudní řízení v Turecku přitom mohlo pouze formálně plnit požadavky vyplývající z práva na spravedlivý proces, avšak nevedlo ke spravedlivým výsledkům. Turecký justiční systém vykládá široce pojem „terorismus“ a „podpora terorismu“, pokud jde o Kurdy. Vyvěšování plakátů nelze označovat za vandalismus, je to zcela běžná forma politické aktivity. Žalovaný hodnotil problémy žalobce nad rámce spisového materiálu, v čemž žalobce spatřuje nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí. Nelze žalobci ani vyčítat, že vyjádřil vůli nerespektovat turecké zákony. Žalobce si počínal jako člen politického disentu zcela konformním způsobem. Žalobce pouze porušil zákony, které jsou v Turecku nástrojem potlačení svobody projevu. Stěží lze disentu vyčítat veřejné projevy nesouhlasu s vládou ve státě, který potlačuje svobodu projevu. Žalovaný měl posoudit situaci žalobce z hlediska možného pronásledování komplexně a žalobci se mělo dostat individuálního posouzení, jakožto dlouhodobě politicky aktivnímu Kurdovi při zohlednění všech aspektů jeho situace.
22. Žalovaný dále rezignoval na aktualizaci podkladů pro vydání rozhodnutí. Poté, co byla žalovanému vrácena věc k novému projednání, si pouze vyžádal nové materiály, ale neaktualizoval materiály dříve použité. Napodruhé žalovaný pořídil pouze velmi obecné informace, které nemají dopad na žalobce a tematicky se nepřekrývají se zprávami užitými dříve v řízení. Žalovaný navíc nové zprávy vůbec nereflektoval, naopak své

postoje opírá o zprávy, jejichž obsah hovoří o opaku. Rovněž žalovaný v řízení nepřeložil dokumenty, které žalobce sám žalovanému poskytl. Za takové situace nelze přezkoumat, zda žalovaný uvedené dokumenty reflektoval. Žalobce přitom byl v průběhu správního řízení součinný a poskytl dostupné podkladové materiály a důkazy. Veškerá tvrzení žalobce v průběhu řízení tak byla podepřena řadou důkazů. Nejdůležitější tvrzení žalobce podložil tureckým rozsudkem.

23. Žalovaný se ani nezabýval možností udělení doplňkové ochrany. Možnost jejího udělení žalovaný vyloučil obecnou argumentací ohledně fungování turecké justice a vězeňství. Spisový materiál obsahuje zprávy, které svědčí o opaku – o diskriminaci Kurdů a o absenci účinného dohledu mezinárodních organizací. Žalovaný nevyhodnotil, že žalobce již má historii pronásledování ze strany tureckých státních orgánů, již nyní je jisté, že bude po návratu uvězněn a bude čelit problémům souvisejícím s nevykonáním vojenské služby. Žalovaný situaci žalobce bagatelizoval a nevyhodnotil všeobecně známá rizika, která jsou i obsahem správního spisu.
24. Nakonec, žalovaný nereflektoval tvrzení žalovaného, že po zemětřesení byl domov žalobce zcela zničen. Rodné město žalobce, Diyarbakir, je uváděno jako jedna z nejpoškozenějších oblastí. Žalovaný pak měl tyto skutečnosti individualizovat v odůvodnění neudělení humanitárního azylu, přičemž rozhodnutí žalovaného je nepřiměřeně restriktivní.
25. S ohledem na výše uvedené proto žalobce navrhl, aby krajský soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

III. Vyjádření žalovaného

26. Žalovaný ve svém vyjádření s napadenou žalobou nesouhlasil a navrhl, aby krajský soud žalobu, pokud ji shledá věcně projednatelnou, zamítl.

IV. Průběh ústního jednání

27. Krajský soud nařídil ve věci na den 28. 11. 2024 ústní jednání.
28. Žalobce uvedl, že trvá na podané žalobě. Zdůraznil, že rozhodnutí žalovaného věnovalo pozornost tomu, že žalobce je v zemi původu stíhán pro trestný čin, který měl spočívat v tom, že vylepil plakát, který vyjadřoval jeho politický postoj, který je menšinový a není souladu s vládnoucím režimem. Žalovaný označil v napadeném rozhodnutí žalobce v podstatě za vandala a podsouvá mu, že pokud nechce být za své politické postoje pronásledován, tak by měl své chování moderovat tak, aby vyhověl pravidlům v zemi původu. Turecko však není demokratickou zemí západního typu a žalobce se nedopustil ničeho, co by bylo mohlo být považováno za nemorální, násilné či jinak závadové. Žalobce si je vědom toho, že v případech jiných Turků dochází k účelovým žádostem o mezinárodní ochranu, to však není jeho případ. Žalobce je politicky aktivním Kurdem, což je podstatnou skutečností, kterou žalovaný zcela přehlíží. Manželka žalobce má modrou kartu, pro žalobce by tedy nebylo nic jednoduššího, než se vrátit do Turecka a o modrou kartu také požádat. Žalobce má však skutečnou obavu z návratu do země původu a není možné, aby se tam vrátil, což dokresluje autenticitu jeho tvrzení.
29. Žalovaný konstatoval, že se v napadeném rozhodnutí řídil závazným právním názor, který krajský soud vyslovil ve svém předchozím rozsudku ve věci žalobce. V napadeném rozhodnutí žalovaný zhodnotil aktivity žalobce a shledal, že v zemi původu nebyl

pronásledován a že mu nehrozí vážná újma. Žalobce se seznámil s podklady pro vydání rozhodnutí a stran svých aktivit nic nenámítal, námítal pouze obecné skutečnosti vztahující se k zemětřesení v Turecku, které žalovaný vypořádal.

30. Soud dále provedl důkaz listinami. Z přípisu představitelky politické strany HDP vyplynulo, že žalobce se ve městě Diyarbakir účastnil některých prací pro politickou stranu HDP, která podporuje kurdskou menšinu. V roce 2014 a v roce 2015 žalobce studoval na univerzitě. Tehdy na žalobce zaútočila policie a vyhrožovali mu kvůli tomu, že se účastnil prací během voleb. I přesto žalobce pokračoval ve svých pracích okolo voleb. Žalobce byl zadržen kvůli svým aktivitám během voleb (např. vyvěšování plakátů), musel uhradit peněžitou pokutu a bylo s ním zahájeno několik řízení. Během vyšetřování byl mnohdy napaden bezpečnostními složkami. Poté, co žalobce ukončil svá studia, se v letech 2015 – 2016 ve městě Diyarbakir účastnil veškerých událostí pro stranu HDP. Za tyto aktivity byl potrestán. Na žalobce byl nadále vyvíjen tlak ze strany policie, byl souzen a dostal několik trestů. V důsledku nátlaku ze strany policie opustil zemi a žádal o udělení mezinárodní ochrany. Politická strana AKP pořádá velice často přepadení osob v jejich domácnosti, zadržuje je, používá násilí, občas unáší osoby a vyhrožuje jim kvůli jejím aktivitám pro politickou stranu HDP.
31. Z vyjádření právního zástupce žalobce v Turecku vyplynulo, že žalobce v Turecku čelí trestnímu stíhání a návrat do země by pro něj měl nenapravitelné důsledky. Dále shrnul důvody trestního stíhání žalobce a průběh řízení. Uvedl, že čin žalobce byl označen za terorismus a byl stíhán na základě protiteroristického zákona. Čin žalobce však byl pouze vyjádřeními v rámci svobody myšlení a projevu. Nadto nebyl proveden žádný expertní posudek ohledně vlastnictví účtu na sociálních sítích. Turecké soudy namísto toho, aby rozhodovaly nezávisle a nestranně, jsou orientovány směrem k ochraně současné vlády. Vyšetřování, která byla vůči žalobci vedena, byla politicky motivována a byla zahájena kvůli jeho politické identitě.
32. Dále soud provedl důkaz fotografiemi zničeného domu žalobce v Turecku, seznamem budov zničených při zemětřesení a fotografiemi žalobce z protestu proti rektorovi univerzity.
33. Dále soud provedl důkaz výsledkem manželky žalobce a následně účastnickou výpověď žalobce, v rámci nichž se vyjádřili k situaci Kurdů v Turecku a žalobce rovněž zopakoval svůj azylový příběh.
34. V závěrečném návrhu žalobce zdůraznil, že i zemětřesení v Turecku je nutno hodnotit v kontextu se situací žalobce, i když to není azylově relevantní skutečnost pro každého Kurda. Úlohou žalovaného nebylo nahradit tureckou prokuraturu a hodnotit jednání žalobce bez adekvátních podkladů ve spisovém materiálu. Skutečnost, že měl žalobce v Turecku obhájce neznámá, že trestní proces byl veden férově. Co se týče aktuálnosti podkladů, tyto byly většinou vypracovány v průběhu roku 2022. Ve zprávách o zemi původu se hovoří o tom, že v rámci tureckého vězeňství lze mít důvodné podezření o mučení a nelidském zacházení, výslovně se hovoří o diskriminaci Kurdů. To nebylo v napadeném rozhodnutí reflektováno. Žalobce se skutečně zapojoval do politického dění v zemi, není však žádný extremist, což lze vidět z formy jeho činnosti – vylepování plakátů, roznášení letáků. Ve vztahu k příspěvkům na sociálních sítích žalobce uvedl, že Turecko má problém v rozlišování, který projev je a který projev není chráněn jako projev politický. I kdyby projevy žalobce na sociálních sítích vyzněly trochu ostřeji, nelze

žalobce bez dalšího nařknout z nenávistných projevů. Žalobce proto trvá na svém návrhu, aby soud napadené rozhodnutí zrušil a věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení.

35. Žalovaný v rámci závěrečného návrhu odkázal na své předchozí vyjádření.

V. Posouzení věci krajským soudem

36. Žaloba byla podána osobou oprávněnou (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, dále jen „s.ř.s.“), ve lhůtě stanovené v ustanovení § 32 odst. 1 zákona o azylu.
37. Přednostně se zdejší soud zabýval námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, neboť se jedná o tak závažnou vadu, že se jí musí zabývat i tehdy, pokud by to žalobce nenamítal, tedy z úřední povinnosti.
38. Krajský soud neshledal žádnou z vad, pro kterou by bylo napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné, ať už pro nesrozumitelnost (nelze seznat určitý a jednoznačný výrok, jde o výrok s obsahem rozporuplným, nevykonatelným apod.), nebo pro nedostatek důvodů (odůvodnění je v rozporu s výrokem, popř. jiné důvody než ty, v nichž má mít dle zákona oporu, odůvodnění postrádá rozhodný důvod pro výrok či neobsahuje žádné hodnocení provedených důkazů a závěr z nich učiněný). Je pouze na žalovaném, aby námitky či důkazy vypořádal, logicky odůvodnil a argumentoval s uvedením skutkových a právních důvodů.
39. To se ve zde projednávaném případě stalo a soud proto nemůže přisvědčit žalobci ani v jednom z jeho odkazů na vady, které by vedly k nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí. Zdejší soud má za to, že žalovaný zdůvodnil a srozumitelně uvedl, co ho vedlo k závěru napadeného rozhodnutí.
40. Z odůvodnění napadeného rozhodnutí je tak seznatelné, které otázky žalovaný považoval za rozhodné. Vzájemná souvislost jednotlivých úvah, jež v napadeném rozhodnutí vyslovil žalovaný, je zřetelná. Napadené rozhodnutí proto krajský soud považuje za přezkoumatelné. Ostatně sám žalobce s tímto rozhodnutím polemizuje, což by v případě nepřezkoumatelnosti nebylo možné, a skutečnost, že se závěry žalovaného žalobce nesouhlasí, nutně neznamená, že je napadené rozhodnutí nepřezkoumatelné.
41. Ve světle těchto skutečností považuje krajský soud námitku nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí za nepřipadnou. Přistoupil proto k posouzení podstaty projednávané věci.
42. Krajský soud po individuálním posouzení případu žalobce dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Krajský soud v první řadě přezkoumal napadené rozhodnutí co do neudělení mezinárodní ochrany ve formě azylu ve smyslu ustanovení § 12 zákona o azylu.
43. Co se týče pojmu uplatňování politických práv ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, je nutné jej vykládat v souladu s čl. 43 Listiny základních práv a svobod (dále jen „Listina“), protože § 12 písm. a) zákona o azylu je promítnutím této ústavní normy na zákonné úrovni. Za politická práva a svobody tudíž musejí být pokládána politická práva ve smyslu hlavy druhé oddílu druhého Listiny (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 8. 2008, č. j. 2 Azs 45/2008 – 67).

44. Pokud jde o zastávání politických názorů ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, tento pojem je o něco širší, než uplatňování politických práv. Toto ustanovení má svůj původ přímo v Úmluvě o právním postavení uprchlíků. Lze proto vycházet z výkladu obsaženého v Příručce UNHCR k postupům pro určování právního postavení uprchlíků, podle které „[z]astávání politických názorů lišících se od názorů vlády není samo o sobě důvodem k nárokování si právního postavení uprchlíka, a žadatel musí prokázat, že skutečně má obavy z pronásledování pro své názory. Předpokladem toho je, že žadatel zastává názory, které nejsou tolerovány ze strany úřadů a které kritizují jejich politiku a metody. Dále to předpokládá, že tyto názory se staly předmětem pozornosti úřadů nebo jsou jimi přisuzovány žadateli“. Zároveň je toto ustanovení třeba vykládat souladně se směrnicí Evropského parlamentu a Rady 2011/95/EU ze dne 13. 12. 2011 o normách, které musí splňovat státní příslušníci třetích zemí nebo osoby bez státní příslušnosti, aby mohli požívat mezinárodní ochrany, o jednotném statusu pro uprchlíky nebo osoby, které mají nárok na doplňkovou ochranu, a o obsahu poskytnuté ochrany (dále též „kvalifikační směrnice“), která v čl. 10 odst. 1 písm. e) definuje politické názory jako pojem zahrnující „zejména zastávání názorů, myšlenek nebo přesvědčení ohledně potenciálních původců pronásledování uvedených v článku 6 a jejich politik nebo postupů, bez ohledu na to, zda žadatel podle dotyčných názorů, myšlenek nebo přesvědčení jednal.“
45. Za kritérium pro rozlišení, zda určité jednání představuje uplatňování politických práv, přitom nelze brát intenzitu či rozsah výkonu těchto práv, ani společenský dopad takového jednání, neboť takový selektivní přístup by popíral podstatu ochrany před pronásledováním z daného důvodu (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 31. 7. 2014, č. j. 5 Azs 20/2014 – 44). Podstatné však je, zda daná forma aktivity vyvolala pronásledování či odůvodněný strach z pronásledování z tohoto důvodu s ohledem na charakteristiky dané země původu. Intenzita uplatňování politických práv pak má význam při posuzování, zda existuje přiměřená pravděpodobnost pronásledování.
46. Pokud jde o aktivity žalobce v Turecku, za které byl odsouzen k trestu pokuty a následně k trestu odnětí svobody, žalovaný dospěl ke správnému závěru, že žalobce v zemi původu neuplatňoval svá politická práva ve smyslu § 12 písm. a) zákona o azylu, resp. hlavy druhé oddílu druhého Listiny (čl. 17 až 23). Mezi tato práva patří svoboda projevu a právo na informace, petiční právo, právo pokojně se shromažďovat, právo svobodně se sdružovat, právo podílet se na správě veřejných věcí a právo na odpor.
47. Co se týče aktivit žalobce, za které v roce 2013 dostal tresty, jednalo se jednak o situaci, kdy se popral s ochrankou na univerzitě a jednak o situaci, kdy žalobce vyvěšoval plakáty. Tyto incidenty a postih za ně však proběhly již více než před 10 lety. Nadto soud neshledal souvislost mezi těmito incidenty a aktuálním trestním stíháním žalobce.
48. Žalobci byl dále uložen trest odnětí svobody za trestný čin propagování teroristické organizace, které spočívalo ve sdílení článků a příspěvků na sociální síti.
49. Sdílení příspěvků s nenávislnou tematikou sice je vyjádřením politického názoru v širším smyslu, což konstatoval i žalovaný. Uvedené aktivity žalobce však nespadají pod svobodu projevu. Jak vyplývá z žalobcem předloženého rozsudku tureckého soudu z roku 2020, žalobce konkrétně sdílel příspěvky, které zvaly k odporu v řadách PKK, YPG, YPJ, dále příspěvky obsahující konstatování, že „ukážou střelbu a ukážou peklo“, že cesta míru je mimo, a další příspěvky s podobnou tematikou.

50. K tomu soud musí poukázat na to, že nejen Turecko, ale také některé další země považují PKK za teroristickou organizaci. PKK je zároveň na unijním sankčním seznamu osob a skupin zapojených do teroristických činů (viz Rozhodnutí Rady (SZBP) 2024/2056 ze dne 26. července 2024, kterým se aktualizuje seznam osob, skupin a subjektů, na něž se vztahuje společný postoj 2001/931/SZBP o uplatnění zvláštních opatření k boji proti terorismu, a kterým se zrušuje rozhodnutí (SZBP) 2024/332). Je tedy zřejmé, že podpora PKK je podporou teroristické organizace, a jako taková nemůže požívat lidskoprávní ochrany. Na uvedeném nic nemění ani skutečnost, že činnost PKK souvisí s prosazováním práv kurdské menšiny v Turecku. Většina teroristických organizací sleduje určité politické, náboženské nebo ideologické cíle. Těmi však nelze ospravedlňovat podporu a souhlas s jednáním násilného charakteru.
51. Trest, který žalobci hrozí, resp. trest, který mu již byl uložen, nesouvisí s jeho politickými názory, ale s jeho aktivitami na sociálních sítích podporujícími násilí páchané teroristickou organizací. Tento trest nijak nesouvisí s pronásledováním žalobce v zemi původu, ale s postihem za zákonem stanovený trestný čin. Ostatně i podle českého právního řádu se jedná o aktivity trestné, což uvedl i žalovaný.
52. Je důležité uvést, že ani pokud jde o trestní stíhání „*v právním a institucionálním prostředí nedosahujícím běžné úrovně západních právních států*“ (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 17. 9. 2020, č. j. 1 Azs 3/2020-70, bod 34), není takové trestní stíhání bez dalšího pronásledováním. Mezinárodní ochrana totiž nemá sloužit k ochraně osob snažících se vyhnout trestnímu stíhání v zemi původu. Jak uvádí Příručka UNHCR, uprchlík je obětí, resp. potenciální obětí bezpráví, nikoliv osobou prchající před zákonem (bod 56 Příručky UNHCR).
53. Obecně, vyšetřování a následné trestní stíhání trestné činnosti související s hrozbou terorismu lze považovat za zcela legitimní v jakékoliv zemi. Turecká vláda má právo zasáhnout proti terorismu a využít k tomu všechny zákonné a přiměřené prostředky. Toto právo zahrnuje snahu příslušných tureckých státních orgánů trestně stíhat osoby, které k této organizaci patří a/nebo ji jinak aktivně podporují. Trestní stíhání žalobce za jeho podporu PKK na sociálních sítích proto samo o sobě nelze považovat za pronásledování.
54. Z kvalifikační směrnice sice plyne, že i trestní stíhání může – v závislosti na jeho povaze a konkrétních okolnostech případu – představovat pronásledování. Zejména, bude-li jej motivovat některý z azylově relevantních důvodů. Bude tomu tak mimo jiné v případech, ve kterých má trestní stíhání sloužit jako nástroj k potlačení politických oponentů či jinak „nepohodlných“ osob. Ustanovení čl. 9 odst. 2 kvalifikační směrnice demonstrativně vypočítává některé typické příklady jednání, které mohou založit pronásledování. Jsou jimi mimo jiné právní, správní, policejní nebo soudní opatření, která jsou sama o sobě diskriminační nebo jsou prováděna diskriminačním způsobem. A nepřiměřené nebo diskriminační trestní stíhání nebo trestání a odepření soudní ochrany, které vede k nepřiměřenému nebo diskriminačnímu trestu.
55. Krajský soud však po seznámení se s tureckými rozsudky vztahujícími se k osobě žalobce neshledal, že by se v jeho případě jednalo o diskriminující trestní stíhání či že by mu byla odepřena soudní ochrana. Ani uložené tresty nejsou zcela nepřiměřené. V případě žalobce nebyly motivem jeho trestního stíhání jeho politické názory samy o sobě, ale jednalo se o postih za konflikt na univerzitě, kdy došlo k potyčce žalobce s ochrankou, dále se

jednalo o pokutu za vyvěšování letáků na soukromých plochách a nakonec se jednalo o trest odnětí svobody za propagaci teroristické skupiny na sociálních sítích. Případy žalobce byly projednány soudem, žalobce byl zastoupen advokátem, trestní řízení neprobíhalo nijak nestandardně a žalobce za spáchané činy nedostal nepřiměřené (excesivní) tresty. Samotná skutečnost, že trestní řízení probíhalo jinak, než je standardem v Evropě, není samo o sobě pronásledováním, jak soud uvedl již výše.

56. Podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. a) zákona o azylu tak s ohledem na výše uvedené žalobce nesplňuje.
57. Na základě uvedeného pak toho nelze ani shledat, že by žalobci v zemi původu hrozilo pronásledování ve smyslu § 12 písm. b) zákona o azylu, resp. že by existovala přiměřená pravděpodobnost pronásledování žalobce.
58. Jak soud uvedl, trestní stíhání žalobce nebylo motivováno tím, aby byl postižen výhradně za své politické názory. Žalobce byl stíhán za excesy, které již nelze pojmut pod svobodu projevu.
59. Přiměřená pravděpodobnost pronásledování neplyne ani z toho důvodu, že žalobce je kurdské národnosti.
60. Situaci kurdské menšiny v Turecku se opakovaně zabýval i Nejvyšší správní soud ve své judikatuře. Ačkoli dlouhodobě uznává, že Kurdové v Turecku skutečně čelí významným nesnázím, ty bez dalšího nedosahují intenzity pronásledování ve smyslu § 12, popř. hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu (viz např. rozsudky ze dne 17. 1. 2019, č. j. 5 Azs 106/2018 – 30, ze dne 25. 4. 2019, č. j. 8 Azs 352/2018 – 46, či usnesení ze dne 18. 1. 2023, č. j. 10 Azs 246/2022 – 37, nebo ze dne 2. 3. 2023, č. j. 1 Azs 256/2022 – 29). Kurdská národnost tedy bez dalších specifických okolností, které by u konkrétního žadatele zvyšovaly riziko, že se on sám stane terčem pronásledování, popř. vážné újmy, není důvodem pro udělení azylu ani doplňkové ochrany. Posouzení situace kurdské menšiny žalovaným proto krajský soud považuje za dostatečné.
61. Budoucí hrozba pronásledování by měla být posouzena s hodnocením přiměřené pravděpodobnosti, kterou by měl žalovaný zhodnotit na základě tvrzení žalobce v konfrontaci s informacemi o zemi původu, což žalovaný učinil. Lze tak uzavřít, že žalovaný mj. na základě opatřených informací o zemi původu řádně a dostatečně zjistil skutkový stav a z něj následně vyvodil závěry o neexistenci hrozby pronásledování žalobce v případě návratu do Turecka.
62. Krajský soud pak na závěr poznamenává, že situace v Turecku není ideální, neboť tam skutečně dochází k porušování lidských práv Kurdů (zejména na jihovýchodě Turecka) nebo ke špatnému zacházení s příznivci prokurdské strany HDP, nicméně tamní situaci nelze bez dalšího podřadit pod relevantní důvody pronásledování podle ustanovení § 12 písm. b) zákona o azylu. K hrozbě pronásledování se váží pouze specifické okolnosti, které by v konkrétním případě žadatele zvyšovaly riziko, že se obětí pronásledování stane právě on. Takové okolnosti však v nyní posuzovaném případě nenastaly. V azylovém příběhu žalobce tedy nic nenasvědčuje tomu, že by v případě návratu do Turecka měl čelit pronásledování ve smyslu zákona o azylu. Riziko v případě žalobce nepředstavuje ani již výše uvedený trest odnětí svobody, který byl žalobci uložen, neboť se jednalo o legitimní postih za podporu teroristické organizace PKK. Tresty uložené za potyčku na univerzitě a za vylepování plakátů na soukromých plochách se pak staly více než před 10

lety a je nepravděpodobné, že by v souvislosti s těmito incidenty žalobci hrozilo riziko pronásledování.

63. Za správné, zákonné, zjištěným skutečností odpovídající a náležitě odůvodněné považuje krajský soud neudělení azylu dle ustanovení § 13 a § 14 zákona o azylu.
64. K udělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu (tzv. azyl za účelem sloučení rodiny), který zohledňuje rodinné vazby a uplatňuje se vůči zákonem vymezenému okruhu rodinných příslušníků azylanta, nebyl v případě žalobce shledán zákonný podklad, neboť žalobce není rodinným příslušníkem azylanta, jemuž byl udělen azyl dle ustanovení § 12 nebo 14 citovaného zákona. Navíc ve vztahu k neudělení azylu dle ustanovení § 13 zákona o azylu žalobce ničeho nenamítal.
65. Podle ustanovení § 14 zákona o azylu, *jestliže v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude zjištěn důvod pro udělení azylu podle § 12, lze v případě hodném zvláštního zřetele udělit azyl z humanitárního důvodu.*
66. K otázce posuzování humanitárního azylu krajský soud odkazuje na ustálenou judikaturu Nejvyššího správního soudu, podle které na udělení humanitárního azylu není právní nárok. Posouzení možných důvodů pro udělení humanitárního azylu je otázkou správního uvážení, které soud přezkoumává pouze v omezeném rozsahu (srov. např. rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 15. 10. 2003, č. j. 3 Azs 12/2003 – 38, či ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). Míra volnosti žalovaného při zvažování důvodů pro udělení humanitárního azylu je přitom limitována především zákazem libovůle, jenž pro orgány veřejné moci vyplývá z ústavně zakotvených náležitostí demokratického a právního státu (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55). Samotné správní rozhodnutí podléhá přezkumu soudu v tom směru, zda

nevybočilo
z
mezi

a hledisek stanovených zákonem, zda je v souladu s pravidly logického usuzování a zda premisy takového úsudku byly zjištěny řádným procesním postupem. Za splnění těchto předpokladů není soud oprávněn z těchto skutečností dovozovat jiné nebo přímo opačné závěry (srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2004, č. j. 5 Azs 47/2003 – 48). V již zmiňovaném rozsudku ze dne 11. 3. 2004, č. j. 2 Azs 8/2004 – 55, Nejvyšší správní soud uvedl: „Smysl institutu humanitárního azylu lze spatřovat v tom, aby rozhodující správní orgán měl možnost azyl poskytnout i v situacích, na něž sice nedopadá žádná z kautel předpokládaných taxativními výčty ustanovení § 12 a § 13 zákona o azylu, ale v nichž by bylo přesto patrně „nehumánní“ azyl neposkytnout. (...) Správní orgán díky tomu může zareagovat nejen na varianty, jež byly předvídatelné v době přijímání zákona o azylu jako obvyklé důvody udělování humanitárního azylu – sem lze příkladmo zařadit například udělování humanitárního azylu osobám zvláště těžce postiženým či zvláště těžce nemocným; nebo osobám přicházejícím z oblastí postižených významnou humanitární katastrofou, ať už způsobenou lidskými či přírodními faktory – ale i na situace, jež předvídané či předvídatelné nebyly.“
67. Pokud tedy žalovaný odůvodnil, že při posouzení rodinné, sociální, ekonomické situace, zdravotního stavu a věku žalobce neshledal důvody hodné zvláštního zřetele pro udělení humanitárního azylu, soud považuje učiněný závěr za správný a odpovídající zjištěným skutečnostem. Žalobce se ostatně udělení humanitárního azylu ani zvlášť nedomáhal.

68. Co se týče zemětřesení v Turecku, krajský soud nezpochybňuje, že byla nejvíce zasažena oblast, ze které žalobce pochází. Jak lze ale zjistit z podkladů pro vydání napadeného rozhodnutí, turecký stát měl snahu v dané oblasti čelit následkům přírodní katastrofy, Turecku se dostalo pomoci i od jiných států. Následky zemětřesení se s největší pravděpodobností postupně povede napravit a žalobci nic nebrání v tom, vrátit se do rodného města a zajistit si bydlení v jiném domě, popř. přesídlit do jiného města, kde následky zemětřesení nejsou natolik závažné či žádné. Žalovaný situaci po zemětřesení přitom posoudil podle informací, které byly v době jeho rozhodování aktuálně dostupné.
69. Dále soud přezkoumal postup správního orgánu ohledně naplnění podmínek pro udělení doplňkové ochrany, jak mu to ukládá ustanovení § 28 ve spojení s § 14a a § 14b zákona o azylu.
70. Dle § 14a odst. 1 zákona o azylu *se doplňková ochrana udělí cizinci, který nesplňuje důvody pro udělení azylu, bude-li v řízení o udělení mezinárodní ochrany zjištěno, že v jeho případě jsou důvodné obavy, že pokud by byl cizinec vrácen do státu, jehož je státním občanem, nebo v případě, že je osobou bez státního občanství, do státu svého posledního trvalého bydliště, by mu hrozilo skutečné nebezpečí vážné újmy podle odstavce 2 a že nemůže nebo není ochoten z důvodu takového nebezpečí využít ochrany státu, jehož je státním občanem, nebo svého posledního trvalého bydliště.*
71. Dle § 14a odst. 2 téhož zákona *se za vážnou újmu podle tohoto zákona považuje a) uložení nebo vykonání trestu smrti, b) mučení nebo nelidské či ponižující zacházení nebo trestání žadatele o mezinárodní ochranu, c) vážné ohrožení života civilisty nebo jeho lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situaci mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu, nebo d) pokud by vycestování cizince bylo v rozporu s mezinárodními závazky České republiky.*
72. Smyslem a účelem doplňkové ochrany je poskytnout subsidiární ochranu a možnost legálního pobytu na území ČR těm žadatelům o mezinárodní ochranu, kterým nebyl udělen azyl, ale u nichž by bylo z důvodů taxativně uvedených v § 14a zákona o azylu neúnosné nebo jinak nežádoucí požadovat jejich vycestování. Žalobce neuvedl a žalovaný ani soud nenalezl žádné skutečnosti, na základě kterých by žalobci mohla v případě návratu do vlasti hrozit vážná újma formou uložení nebo vykonání trestu smrti. Ten byl v Turecku zrušen v roce 2004.
73. Žalovaný se rovněž zabýval otázkou, zda žalobci hrozí v případě návratu do vlasti nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Krajský soud souhlasí se závěrem žalovaného, že žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážná újma ve smyslu § 14a odst. 2 písm. b) zákona o azylu, vyložená judikaturou Evropského soudu pro lidská práva k čl. 3 Evropské úmluvy o lidských právech. Žalobcem popisované problémy v zemi původu nelze podřadit pod výše definovanou hrozbu vážné újmy. Žalovaný se v napadeném rozhodnutí zabýval situací stran možnosti zadržení žalobce tureckou policií a povinností žalobce vykonat nepodmíněný trest odnětí svobody. Žalovaný konstatoval, že ze zpráv o zemi původu vyplývá, že v rámci turecké policie existuje mnoho nástrojů, kterých se lze dovolat, pokud by měl žalobce nějaké potíže s chováním policie při vyšetřování. Co se týče podmínek výkonu trestu, z informací o zemi původu vyplývá, že podmínky jsou v Turecku tvrdší než v zemích EU a že k mučení nebo k nelidskému či ponižujícímu zacházení dochází v ojedinělých případech. Nicméně,

to samo o sobě neznamena, že přímo žalobci hrozí nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Z informací o zemi původu nevyplývá, že by výkon trestu odnětí svobody v Turecku představoval automaticky ve všech případech nebezpečí mučení nebo nelidského či ponižujícího zacházení nebo trestání. Situace v Turecku není natolik špatná, aby samotný výkon trestu odnětí svobody znamenal vážnou újmu. Jak soud uvedl již výše, z judikatury Nejvyššího správního soudu plyne, že nesnáze Kurdů v Turecku bez dalšího nedosahují hrozby vážné újmy ve smyslu § 14a odst. 2 zákona o azylu. Z informací poskytnutých žalobcem nevyplývá, že by právě jemu hrozila v zemi původu újma ve smyslu citovaného ustanovení zákona o azylu stran jeho kurdské národnosti.

74. Ani špatná humanitární situace v Turecku v místě pobytu žalobce vyvolaná zemětřesením sama o sobě nemůže být důvodem pro udělení doplňkové ochrany. Ze zpráv opatřených žalovaným vyplynulo, že turecký stát se snaží i za pomoci jiných států situaci řešit. Je tedy velmi pravděpodobné, že situace se po zemětřesení průběžně zlepší. Uvedenou skutečnost nelze považovat za vážnou újmu.
75. Správní orgán rovněž posuzoval otázku, zda žalobci v případě návratu do vlasti nehrozí vážné ohrožení života nebo lidské důstojnosti z důvodu svévolného násilí v situacích mezinárodního nebo vnitřního ozbrojeného konfliktu se závěrem, že v Turecku neprobíhá ozbrojený konflikt, jehož důsledky by bylo možné ve vztahu k žalobci pokládat za vážnou újmu dle ustanovení § 14a odst. 2 zákona o azylu.
76. Krajský soud nehledal ani žádné důvody, pro které by vycestování žalobce do země jeho původu bylo v rozporu s mezinárodními závazky ČR. Žalobce sice uvedl, že se mu v ČR narodila dcera. Nicméně v rámci žaloby nikterak netvrdil konkrétní zásah do soukromého a rodinného života, který by mohl nastat v případě jeho návratu do Turecka. Samotná skutečnost, že žalobce má v ČR dítě, neznamena sama o sobě, že v případě vycestování žalobce do země původu bude zasaženo do soukromého a rodinného života žalobce takovým způsobem, který by odůvodňoval udělení doplňkové ochrany. Soud k tomu nadto uvádí, že dřívější judikatura připouštěla, že okolnosti soukromého života cizince mohou být v určitých výjimečných případech relevantní z hlediska poskytnutí doplňkové ochrany podle § 14a odst. 2 písm. d) zákona o azylu, tj. z hlediska možného porušení mezinárodních závazků, zejména čl. 8 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod. Rozšířený senát Nejvyššího správního soudu ovšem v nedávném usnesení ze dne 15. 2. 2024, čj. 7 Azs 186/2022-48 judikoval, že uvedené ustanovení zákona o azylu je třeba vykládat eurokonformně. To mimo jiné znamená, že vážná újma, která cizinci v důsledku porušení mezinárodních závazků ČR hrozí, musí existovat v zemi jeho původu. Tím se vylučuje povinnost správního orgánu zkoumat rodinné či soukromé vazby žadatele na území ČR či dopad případného vycestování na tyto vazby.
77. Podle ustanovení § 14b odst. 1 zákona o azylu se rodinnému příslušníkovi osoby požívající doplňkové ochrany v případě hodném zvláštního zřetele udělí doplňková ochrana za účelem sloučení rodiny, i když v řízení o udělení mezinárodní ochrany nebude v jeho případě zjištěn důvod pro její udělení. Žalobce nesplňuje ani podmínky pro udělení doplňkové ochrany za účelem sloučení rodiny ve smyslu výše citovaného ustanovení, neboť netvrdil ani nebylo prokázáno, že by některému jeho rodinnému příslušníkovi byla udělena doplňková ochrana tak, jak je uvedeno v § 14b odst. 1 zákona o azylu.

78. Nakonec žalobce namítal, že žalovaným použité informační materiály vztahující se k situaci v zemi původu žalobce byly neaktuální a nedostatečné.
79. Podkladem pro vydání rozhodnutí žalovaného mají být dle ustanovení § 23c písm. c) zákona o azylu přesné a aktuální informace z různých zdrojů o státu, jehož je žadatel o udělení mezinárodní ochrany občanem. Tyto informace o zemi původu musejí být v maximální možné míře 1) relevantní, 2) důvěryhodné a vyvážené, 3) aktuální a ověřené z různých zdrojů a 4) transparentní a dohledatelné (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 4. 2. 2009, č. j. 1 Azs 105/2008 - 81, č. 1825/2009 Sb. NSS). Zastaralá je taková zpráva, která „obsahuje informace, které v důsledku změny okolností v období mezi vypracováním zprávy a jejím použitím již nejsou aktuální, neboť situace, již zpráva popisuje, je již zcela jiná. Pokud se podstatně změní situace, může být zastaralá i zpráva stará pouhý týden, a pokud je situace stabilní, může být použitelná i zpráva stará několik let“ (viz rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 22. 1. 2020, č. j. 6 Azs 109/2019 - 74). Krajský soud též připomíná, že zodpovědný za náležité zjištění reálií o zemi původu je žalovaný (srov. například rozsudky Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 7. 2005, č. j. 5 Azs 116/2005 - 58, či ze dne 25. 4. 2019, č. j. 5 Azs 207/2017 - 36, nebo čl. 10 odst. 3 písm. b) procedurální směrnice).
80. Žalovaný v napadeném rozhodnutí vycházel z Informace OAMP, Turecko - Bezpečnostní a politická situace v zemi, červenec 2022, Informace MZV, Turecko - Turečtí občané kurdského původu, říjen 2022, Zprávy OECD, Turecko, ekonomická situace, září 2022, Informace OAMP, Turecko - situace ve vězeňství, květen 2022, Informace MZV ČR, č. j. 103966-6/2022-LPTP (státní zastupitelství), březen 2022, Informace, Justiční akademie Turecké republiky - Turecký soudní systém (struktura), březen 2022, Zprávy Organizace pro bezpečnost a spolupráci v Evropě (OBSE) - turecký policejní sbor, únor 2022, Zprávy ČTK, Češi zachraňují v Turecku, ze dne 10. 2. 2023, Zprávy ČTK, Týden po zemětřesení v Turecku našli v troskách živou ženu, ze dne 13. 2. 2023.
81. S ohledem na konstantní judikaturu Nejvyššího správního soudu ohledně kurdské menšiny v Turecku, kterou soud zmínil již výše, je však zřejmé, že situace v Turecku je v tomto ohledu již po nějakou dobu stabilní. Zprávy použité žalovaným byly přiměřeně aktuální, když se vztahovaly k letům 2022 - 2023. Žalovaný rovněž opatřil zprávy k situaci v jihovýchodním Turecku po zemětřesení, které se vztahovaly přímo k období bezprostředně po zemětřesení. Vzhledem k datu zemětřesení a k datu vydání napadeného rozhodnutí žalovaný zřejmě neměl možnost získat oficiální informace o zemi původu, informace získané z médií jsou však v tomto případě dostačující.
82. V azylovém příběhu žalobce tedy nic nenasvědčuje tomu, že by v případě návratu do Turecka měl čelit pronásledování či hrozbě vážné újmy. Aby v případě žalobce bylo možné mluvit o odůvodněném strachu z pronásledování či o hrozbě vážné újmy, musely by se v jeho azylovém příběhu objevit skutečnosti, které by vedly k závěru, že by v případě návratu do vlasti s přiměřenou pravděpodobností čelil závažnému porušení jeho lidských práv, či obdobně neakceptovatelnému jednání. To se však v případě žalobce nezjistilo.

V. Závěr a náklady řízení

83. Ze všech shora uvedených důvodů krajský soud rozhodl o žalobě tak, že jí v plném rozsahu vyhověl a napadené rozhodnutí zrušil s tím, že se věc vrací žalovanému k dalšímu řízení, jak je uvedeno ve výroku I. tohoto rozsudku.
84. V dalším řízení o žádosti o udělení mezinárodní ochrany je žalovaný vázán právním názorem krajského soudu obsaženým v tomto rozsudku (§ 78 odst. 5 s.ř.s.)
85. O nákladech řízení bylo rozhodnuto ve smyslu ustanovení § 60 s. ř. s., podle kterého nestanoví-li tento zákon jinak, má účastník, který měl na věci plný úspěch, právo na náhradu nákladů řízení před soudem, které důvodně vynaložil proti účastníkovi, který ve věci úspěch neměl. V dané věci úspěšný žalobce o přiznání náhrady nákladů řízení nepožádal a krajský soud ani ze spisu nezjistil, že by mu nějaké náklady vznikly. Žalovaný byl v řízení neúspěšný. Proto krajský soud rozhodl, že se náhrada nákladů řízení nepřiznává žádnému z účastníků (výrok II.).

Poučení: Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvojím vyhotovení u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 4. prosince 2024

JUDr. Petr Polách, v. r.
samosoudce